

Art. 19. 1. Kto nie może podać istotnych znamion utraconego dokumentu, a w szczególności jego numeru, może w terminie przewidzianym dla rejestracji zgłosić wystawcy utratę dokumentu.

2. Zgłoszenie winno zawierać uprawdopodobnienie okoliczności co do posiadania i utraty dokumentu oraz powołanie dowodów na stwierdzenie tych okoliczności.

3. Uprawnienia osób, które zgłosiły utratę dokumentów, określa osobne przepisy.

Art. 20. 1. Sprawy z wniosków o umorzenie dokumentów na okaziciela, podlegających przepisom niniejszego dekretu, wszczęte przed dniem jego wejścia w życie, rozpoznaje się według dotychczasowych przepisów aż do ich prawomocnego zakończenia.

2. Jeżeli jednak w sprawach tych nie zostały przed dniem wejścia w życie niniejszego

dekretu dokonane ogłoszenia, do dalszego postępowania stosuje się przepisy tego dekretu.

Art. 21. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom: Sprawiedliwości, Skarbu i Spraw Zagranicznych.

Art. 22. Dekret niniejszy wchodzi w życie w trzy miesiące po ogłoszeniu.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbha-Morawski

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

w/z Minister Spraw Zagranicznych:
Zygmunt Modzelewski

89

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU

z dnia 12 grudnia 1946 r.

o przechowywaniu i używaniu w zakładach górniczych materiałów wybuchowych i środków zapalnych.

Na podstawie art. 148 prawa górniczego z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 654) z późniejszymi zmianami (Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 91, poz. 627 i z 1946 r. Nr 2, poz. 15) zarządzam, co następuje:

ROZDZIAŁ 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Zakłady górnicze mogą przechowywać i używać materiały wybuchowe i środki zapalne tylko do celów górniczych i zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia.

§ 2. 1. Do celów wymienionych w § 1 mogą być w zakładach górniczych używane tylko takie materiały wybuchowe i środki zapalne, które zostaną dopuszczone do tych celów przez Ministra Przemysłu w porozumieniu z Ministrem Bezpieczeństwa Publicznego. Minister Przemysłu w porozumieniu z Ministrem Bezpieczeństwa Publicznego może ograniczyć dopuszczalność używania dla powyższych celów poszczególnych rodzajów materiałów wybuchowych i środków zapalnych do pewnych tylko okręgów i obwodów górniczych bądź do niektórych zakładów górniczych.

2. W odniesieniu do poszczególnych obwodów górniczych może Minister Przemysłu w porozumieniu z Ministrem Bezpieczeństwa Publicznego przelewać uprawnienia swe przewidziane w ust. 1 na terytorialnie właściwe wyższe urzędy górnicze,

3. Zarządzenia Ministra Przemysłu oraz wyższych urzędów górniczych o dopuszczeniu poszczególnych rodzajów materiałów wybuchowych i środków zapalnych do celów górniczych (ust. 1 i 2) będą ogłaszane w Monitorze Polskim. Zarządzenia te będą w załączniku zawierać listę dopuszczonych materiałów wybuchowych i środków zapalnych.

4. Te z pomiędzy materiałów wybuchowych i środków zapalnych, które według obowiązujących przepisów przewozowo-kolejowych dopuszczone są do przewozu jako przesyłki drobnicowe, zalicza się w rozumieniu niniejszego rozporządzenia do materiałów wybuchowych i środków zapalnych I grupy bezpieczeństwa. Te natomiast, których przewóz kolejami odbywać się może w myśl powyższych przepisów tylko w osobnych wagonach, tworzą II grupę bezpieczeństwa.

§ 3. 1. Czynności, związane z odbiorem przeznaczonych dla zakładu górniczego materiałów wybuchowych i środków zapalnych z miejsca ich nabycia bądź z urzędów stacyjnych tudzież z przetransportowaniem tych materiałów na teren zakładu górniczego do składu, prowadzeniem składów materiałów wybuchowych i środków zapalnych (naziemnych i podziemnych) oraz wydawaniem tych materiałów do robót górniczych, wykonywać mogą tylko osoby, wyznaczone przez kierownictwo zakładu górniczego, a zatwierdzone przez okręgowy urząd górniczy. Osoby te powinny odpowiadać następującym warunkom:

- a) wykazać się obywatelstwem polskim,
- b) posiadać ukończonych lat 30 a nieprzekraczających 60 lat wieku,
- c) posiadać dokładną znajomość języka polskiego w słowie i piśmie,
- d) udowodnić dostateczną praktykę w obchodzeniu się z materiałami wybuchowymi i środkami zapalczymi, o których mowa w § 2, w szczególności dokładną znajomość ich właściwości i sposobu działania,
- e) przedstawiać niewątpliwą rękomię trzeźwości, sumiennosci i dokładności w powierzonych im pracy.

2. Okręgowy urząd górniczy podaje do wiadomości powiatowemu (miejskiemu) urzędowi bezpieczeństwa imiona i nazwiska osób zatwierdzonych. Na żądanie urzędu bezpieczeństwa okręgowy urząd górniczy cofnie zatwierdzenie.

§ 4. 1. Miejsca, w których materiały wybuchowe i środki zapalcze są stale przechowywane (składy stałe), bądź przejściowo składane (składy przejściowe), powinny być oznaczone tablicami ze stałe czytelnym, wyraźnym napisem ostrzegawczym o zakazie wstępu przez osoby niepowołane i zakazem palenia tytoniu (papierosów, cygar, fajek) jako też zbliżania się do tych miejsc z płomieniem otwartym pod odpowiedzialnością karną.

2. Tablice ostrzegawcze powinny być umieszczone:

- a) w takiej ilości, aby przez każdego, mogącego wejść w obręb miejsc określonych w ust. 1 mogły być z łatwością dostrzeżone,
- b) w takiej odległości od miejsca przechowywania (stałego lub przejściowego) materiałów wybuchowych, która uniemożliwia wywołanie wybuchu przez umyślne lub nieostrożne postępowanie.

§ 5. 1. Wszyscy pracownicy zakładu górniczego mają obowiązek zachowania jak największej ostrożności w stosunku do materiałów wybuchowych i środków zapalczyczych oraz natychmiastowego zgłaszania najbliższej osobie dozoru ruchu zauważonych przypadków pozostawienia materiałów wybuchowych lub środków zapalczyczych bez dozoru jak również innych nieprawidłowości, grożących niebezpieczeństwem wybuchu.

2. O tych obowiązkach należy okresowo pouczać pracowników.

§ 6. Kolejowe przesyłki materiałów wybuchowych i środków zapalczyczych powinny być przez zakłady górnicze odbierane bezzwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o nadejściu przesyłki.

§ 7. 1. Zakład górniczy obowiązany jest prowadzić dokładną ewidencję nabywanych, przechowywanych i zużywanych bądź pozbywanych materiałów i środków zapalczyczych i ich rozmieszczenia w składach.

2. Szczegółowe przepisy co do sposobu prowadzenia ewidencji wydaje terytorialnie właściwy wyższy urząd górniczy.

ROZDZIAŁ 2.

Dopuszczalna ilość posiadanych przez zakład górniczy materiałów wybuchowych i środków zapalczyczych.

§ 8. Zakłady górnicze przechowywać mogą materiały wybuchowe i środki zapalcze tylko za pisemnym zezwoleniem władz górniczych określonych w § 9.

§ 9. 1. Zakłady górnicze zatrudniające pod ziemią nie więcej jak 50 robotników mogą za zezwoleniem okręgowego urzędu górniczego przechowywać materiały wybuchowe w ilości do 50 kg i odpowiedniej ilości środków zapalczyczych. W razie uzasadnionej potrzeby może okręgowy urząd górniczy zezwolić takim zakładom na przechowywanie większych ilości materiałów wybuchowych, jednak nie więcej jak 500 kg i odpowiedniej ilości środków zapalczyczych.

2. Zakłady górnicze zatrudniające pod ziemią ponad 50 robotników mogą przechowywać materiały wybuchowe w ilości odpowiadającej rzeczywistemu miesięcznemu zapotrzebowaniu, wynikającemu z planu robót, oraz odpowiednią ilość środków zapalczyczych, za zezwoleniem wyższego urzędu górniczego.

3. Urzędy górnicze przesyłają odpisy wydanych zezwoleń do wiadomości właściwym urzędom bezpieczeństwa publicznego.

§ 10. 1. Wniosek do okręgowego urzędu górniczego o zezwolenie powinien być złożony w 3-ch egzemplarzach, a do wyższego urzędu górniczego w 4-ch egzemplarzach. Wniosek powinien być zaopatrzony w rzeczowe uzasadnienie objętej wnioskiem ilości materiałów wybuchowych i środków zapalczyczych oraz wyszczególnić dokładnie, jakie rodzaje i ilości każdego rodzaju materiałów wybuchowych i środków zapalczyczych będą w projektowanym

składzie przechowywane. We wniosku powinien być podany ponadto dokładny opis przeznaczonego na skład pomieszczenia (pomieszczeń).

2. Jeżeli wniosek przewiduje urządzenie dwóch lub więcej składów, poszczególne składy powinny być oznaczone numerami kolejnymi.

3. Do każdego egzemplarza wniosku należy dołączyć plan sytuacyjny w podziałce 1 : 1000, gdy chodzi o składy naziemne, bądź 1 : 2000, jeżeli chodzi o składy podziemne. Na planie tym ma być oznaczone dokładnie położenie każdego składu, a ponadto, w promieniu do 50 metrów od każdego składu naziemnego, miejsca położenia okolicznych budynków oraz obiektów użyteczności publicznej (dróg, kolei, mostów, zbiorników, linii telekomunikacyjnych i energetycznych). W objaśnieniu umieszczonym na planie powinno być podane przeznaczenie tych budynków i obiektów. Ponadto ma być do wniosku dołączony plan projektowanych składów w podziałce 1 : 100. Plany mają być sprawdzone i podpisane przez mierniczego górniczego.

§ 11. 1. Po otrzymaniu wniosku władza górnicza, właściwa do udzielenia zezwolenia, sprawdzi na miejscu stan faktyczny w następujących kierunkach:

- a) czy projektowany skład (składy) odpowiada swoją konstrukcją i podziałem wewnętrzną przestrzeni przepisom niniejszego rozporządzenia i ilościom oraz rodzajom materiałów wybuchowych i środków zapalczych, które w tym składzie (składach) mają być przechowywane,
- b) czy ze względu na swe położenie oraz zamierzoną zawartość skład (składy) nie zagraża bezpieczeństwu ruchu w zakładzie górnicznym,
- c) czy w przypadku, gdy wniosek przewiduje większą ilość składów, wzajemna ich odległość od siebie, z uwagi na ilości i rodzaje materiałów wybuchowych, które w nich mają być przechowywane, jest wystarczająca, aby zapobiec niebezpieczeństwu spowodowania wybuchu w składach sąsiednich,
- d) czy, o ile chodzi o naziemny skład (składy), odległość projektowanego położenia składu (składów) od najbliższego budynku, przeznaczonego na pomieszczenie materiałów łatwopalnych lub eksplodujących bądź wyposażonego w ogniska (piece, paleniska, kuchnie

itp.) lub służącego jako pomieszczenie dla ludzi, jako też odległość od najbliższych obiektów użyteczności publicznej, wyszczególnionych w § 10 ust. 3 jest wystarczająca, aby, uwzględniając ilości i rodzaje środków wybuchowych, które mają być w składzie (składach) przechowywane, można było wykluczyć zagrożenie tych budynków i obiektów w przypadku ewentualnego wybuchu składu,

- e) czy projektowany skład nie zagraża skądinąd ważnym interesom publicznym lub osób trzecich.

2. Jeżeli władza górnicza stwierdzi, że w projektowanej konstrukcji składu zachodzą wadliwości, nadające się do usunięcia, lub że położenie składu (składów) przy uwzględnieniu ilości i rodzaju materiałów wybuchowych, które mają być w nich przechowywane, nie czyni zadość względem na bezpieczeństwo ruchu w zakładzie górnicznym albo sąsiednich budynków bądź że zagraża ważnym interesom publicznym lub osób trzecich, a istnieje możliwość umieszczenia składu w innym, odpowiednim miejscu, może władza górnicza uzależnić udzielenie zezwolenia od usunięcia stwierdzonych wadliwości konstrukcyjnych bądź od wyznaczenia innego, odpowiedniego miejsca na skład, określając zarazem prekluzyjny termin do spełnienia tych warunków.

3. Władza górnicza może ze względu na miejscową sytuację uzależnić udzielenie zezwolenia od spełnienia przez zakład górniczny w wyznaczonym w tym celu terminie innych jeszcze, prócz wymienionych w niniejszym rozporządzeniu, warunków, jakim projektowany skład (składy) ma czynić zadość.

4. Wynik sprawdzania powinien być ujęty w formę protokołu, który władza górnicza dołączy do akt sprawy.

§ 12. 1. Zezwolenie władzy górnicznej ma wyraźnie wymieniać rodzaje oraz ilości każdego rodzaju materiałów wybuchowych i środków zapalczych dopuszczone do przechowywania przez zakład górniczny jako też ustalać najmniejszą dopuszczalną odległość składu naziemnego od najbliższych budynków wymienionych w § 10 ust. 3 oraz określać termin ważności zezwolenia i być zaopatrzone w pouczenie o odpowiedzialności karnej. Jeżeli w zakładzie górnicznym urządzonych ma być więcej składów (naziemnych i podziemnych), władza górnicza powinna ponadto w zezwoleniu określić, jakie maksymalne ilości i rodzaje materiałów wybuchowych i środków zapalczych mogą być w każdym poszczególnym składzie przechowywane przy uwzględ-

nieniu wymagań bezpieczeństwa, ochrony ważnych interesów publicznych i osób trzecich oraz zasady, że ilości te łącznie nie mogą przewyższyc ogólnej ilości, na jaką zezwolenie opiewa.

2. Władza górnicza może ponadto z uwagi na zachodzące okoliczności zamieścić w zezwoleniu specjalne warunki co do przechowywania materiałów wybuchowych i środków zapalnych, uznane przez nią za niezbędne ze względu na bezpieczeństwo.

§ 13. Przed uzyskaniem zezwolenia, o którym mowa w § 8, przechowywanie materiałów wybuchowych i środków zapalnych w zakładzie górniczym jest wzbronione.

§ 14. Od orzeczenia władzy górniczej, odmawiającego udzielenia zezwolenia, bądź określającego dopuszczalną ilość materiałów wybuchowych i środków zapalnych poniżej żądanej ilości, bądź nakładającego na zakład górniczy specjalne warunki (§ 12 ust. 2), służy stronie w ciągu miesiąca po doręczeniu odpowiedniego orzeczenia odwołanie do bezpośrednio wyższej władzy górniczej. Do odwołań tych mają zastosowanie przepisy o postępowaniu administracyjnym.

ROZDZIAŁ 3.

Przechowywanie materiałów wybuchowych i środków zapalnych w zakładach górniczych.

§ 15. Materiały wybuchowe i środki zapalne posiadane przez zakład górniczy powinny być przechowywane wyłącznie na ten cel przeznaczonych i odpowiednio do tego przystosowanych pomieszczeniach na powierzchni pola górniczego (składy naziemne) i pod ziemią (składy podziemne).

Składy naziemne.

§ 16. 1. Zewnętrzne ściany składu mają być wykonane masywnie, natomiast dach ma być sporządzony z możliwie lekkiego, ognioodpornego materiału. Powął nie może być sklepiona.

2. Wysokość ścian składu od wewnątrz liczona (tj. odległość od podłogi do powąłu) nie powinna być mniejsza niż 2,20 m.

3. Okna mogą być umieszczone tylko po bokach od wejścia i powinny być zaopatrzone w mocną kratę zewnętrzną i wewnętrzną okiennice obite blachą cynkową.

4. Budynek składu powinien być otoczony ziemnym obwałowaniem do wysokości dachu. Wejście przez obwałowanie do składu ma tworzyć linię łamaną lub też być ochronione od

wewnątrz odrębnym wałem zasłaniającym otwór wchodowy. Jeżeli skład wpuszczony jest od tylnej ściany w stok góry, obwałowanie obejmować ma tylko ściany boczne i ścianę frontową.

5. Każdy skład powinien być zaopatrzony w wolno stojący, prawidłowo sporządzony piorunochron, którego przydatność powinna być sprawdzana co najmniej raz do roku. Wadliwość i uszkodzenia powodujące nieprzydatność piorunochronu mają być bezzwłocznie usunięte.

6. Skład ma być urządzony w miejscu suchym oraz nie narażonym na zalew w razie powodzi i na skutki podziemnej odbudowy.

§ 17. 1. W każdym składzie powinno być wejście do magazynu tj. do miejsca przechowywania materiałów wybuchowych poprzedzone przedsionkiem, oddzielonym od magazynu mocnymi ścianami murowanymi lub betonowymi. Drzwi prowadzące do magazynu powinny być osadzone szczelnie oraz otwierać się w stronę przedsionka.

2. W składzie przeznaczonym na przechowywanie ponad 1000 kg materiałów wybuchowych jednego rodzaju powinien być magazyn podzielony na odpowiednią ilość komór, tak aby ogólny ciężar skrzynek składanych do jednej komory nie przekraczał 500 kg. Ściany przegrodowe powinny być pełne i murowane lub betonowe grubości co najmniej 30 cm. Każda komora powinna posiadać jedno bezpośrednie wejście przez szczelnie osadzone drzwi jednoskrzydłowe, otwierające się na zewnątrz komory.

3. W składzie przeznaczonym do przechowywania poniżej 500 kg materiałów wybuchowych różnych rodzajów należy poszczególne rodzaje składać w magazynie oddzielnie i przegradzać od innych materiałów wybuchowych w celu uniemożliwienia przedostania się poszczególnych skrzynek do niewłaściwej przegrody.

4. Jeżeli ilość łączna różnych rodzajów materiałów wybuchowych przekracza 500 kg, wówczas powinien być magazyn podzielony na odpowiednie ilości komór składowych, umożliwiających oddzielne składanie poszczególnych rodzajów materiałów wybuchowych. Komór tych powinno być tyle, aby w każdej poszczególnej komorze znaleźć mogło pomieszczenie co najwyżej 500 kg materiału wybuchowego; ściany przegradzające komory mają być pełne i murowane lub betonowe i posiadać grubość 30 cm, wejście zaś do komór powinno być tylko jedno bezpośrednie. Władza górnicza, właściwa dla udzielenia zezwolenia

na skład, może nałożyć warunek osłonięcia każdej lub pewnej tylko komory także i od strony wejściowej pełną ścianą murowaną lub betonową, zaopatrzoną w szczelnie osadzone drzwi wejściowe, jednoskrzydłowe, otwierające się nazewnątrz komory. Osłonięcie takie bezwzględnie obowiązuje w stosunku do komór, w których składany materiał wybuchowy może osiągnąć granicy 500 kg.

5. Jeżeli w składzie przeznaczonym do przechowywania ponad 500 kg materiałów wybuchowych ma się odbywać także wydawanie tych materiałów do skrzynek strzelniczych, puszek strzelniczych i torb, wówczas powinna być urządzona, niezależnie od przedsionka z bezpośrednim od niego wejściem, specjalna izba ekspedycyjna, oddzielona od magazynu pełną murowaną lub betonową ścianą z wejściem do magazynu, opatrzonym w szczelnie osadzone drzwi, otwierające się w stronę izby. Materiały wybuchowe powinny być w takich składach umieszczane w magazynie nie bliżej niż 5 m od ścian izby ekspedycyjnej, bądź też oddzielone od izby ekspedycyjnej korytarzem o szerokości 5 m.

6. Przedsionek bądź wymieniona w ust. 5 izba, jako pomieszczenie, w którym ma się wyłącznie dokonywać otwieranie skrzynek z materiałami wybuchowymi (środkami zapalczymi) oraz wydawanie materiałów wybuchowych i środków zapalczych, jak też odbiór zwracanych nieużytych naboju wybuchowych i środków zapalczych, tudzież prowadzenie zapisów składowych (§ 34 i nast.), powinien być do tego celu odpowiednio urządzony; czynności powyższych nie wolno dokonywać poza przedsionkiem (izbą ekspedycyjną).

7. Wejście do składu i wyjście z niego powinny być tak urządzone, aby osoby wychodzące nie mogły stykać się z osobami wchodzącymi.

8. Drzwi znajdujące się w składzie powinny być wykonane z żelaza oraz zamykać się na zamek skrzynkowy. Drzwi wejściowe powinny być pełne, żelazne i w czasie nieobecności kierownika składu lub jego zastępcy stałe na klucz zamknięte. W odniesieniu do składów, w których ma być przechowywany proch górniczy i podobne materiały, obowiązuje zastrzeżenie zawarte w § 23.

9. Poszczególne komory składu powinny być na wypadek pożaru zabezpieczone od przedostania się do nich iskier lub płomienia.

§ 18. Skład materiałów wybuchowych może być wyposażony tylko w oświetlenie elektryczne, którego instalacja powinna być wy-

konana zgodnie z przepisami o budowie i ruchu urządzeń elektrycznych prądu silnego w pomieszczeniach zagrożonych wybuchem. Cała instalacja elektryczna w składzie powinna być zabezpieczona dostatecznie przed uszkodzeniem. Wyjątkowo może być za zgodą okręgowego urzędu górniczego stosowane oświetlenie składu za pomocą lamp z płomieniem zamkniętym.

§ 19. Rozkład pomieszczeń i korytarzy w składzie powinien być taki, aby wnoszenie materiałów wybuchowych do składu i opróżnianie go mogło się odbywać swobodnie i bez wstrząsów lub uszkodzeń opakowania oraz aby w każdej chwili można było skład poddać sprawdzeniu.

§ 20. Na ogrzewanie składu uzyskać należy pisemne zezwolenie okręgowego urzędu górniczego, który udzielając zezwoleń wskaże zarazem dopuszczalny sposób ogrzewania i dopuszczalną wysokość temperatury. Zezwolenie ma być zaopatrzone w pouczenie o odpowiedzialności karnej. Od odmownego orzeczenia okręgowego urzędu górniczego służy stronie w ciągu miesiąca od doręczenia decyzji odmownej odwołanie do wyższego urzędu górniczego na zasadach postępowania administracyjnego.

2. Składy, w których przechowuje się gwałtownie działające materiały o zawartości nitrogliceryny do 10%, powinny posiadać stałą ciepłotę od 10° do 40°C. Poza tym w takich składach powinien znajdować się stały termometr na skalę stopni C. w stanie zdatnym do użytku.

§ 21. 1. Materiały wybuchowe powinny być przechowywane w składzie w opakowaniu fabrycznym.

2. Skrzynki z materiałem wybuchowym mają być umieszczane w magazynie tylko na pomostach lub półkach drewnianych do wysokości nie przekraczającej 1,8 m i to w ten sposób, aby pomiędzy nimi, nad nimi, od podłogi i od strony ścian składu pozostawała wolna przestrzeń szerokości co najmniej 10 cm.

3. W magazynach, posiadających komory składowe lub oddzielne przegródki (§ 17 ust. 2, 3 i 4), każda komora (przegrodka) ma być zaopatrzona w tablicę z czytelnym napisem, określającym rodzaj i ilość przechowywanego materiału wybuchowego. Treść tablicy ma odpowiadać każdoczesnemu stanowi rzeczywiście.

§ 22. 1. Środki zapalcze wolno w składach (komorze), przeznaczonych dla przechowywania do 100 kg materiałów wybuchowych, prze-

chowować w ilości, określonej w zezwoleniu (§ 12), w specjalnych do tego celu urządzonych i w zamknięcie zaopatrzonych wnękach (szafach w murze), odległych co najmniej o 4 m od materiału wybuchowego. Wnęki te mogą być urządzone bądź w magazynie, bądź w przedsionku.

2. W składach, przeznaczonych dla przechowywania powyżej 100 kg materiału wybuchowego, wolno środki zapalcze przechowywać w ilości określonej w zezwoleniu (§ 12) tylko w przedsionku bądź w izbie ekspedycyjnej w specjalnie do tego celu urządzonych i w zamknięcie zaopatrzonych wnękach (szafach w murze), odległych co najmniej o 4 m od miejsc, gdzie znajduje się materiał wybuchowy.

3. Środki zapalcze ostre (spłonki i ostre zapalniki) nie mogą być przechowywane łącznie ze zwykłymi zapalnikami i lontami.

4. Jeżeli w składzie mają być przechowywane ostre środki zapalcze (spłonki i ostre zapalniki) w ilości ponad 5000 sztuk oraz zwykłe zapalniki w ilości ponad 10.000 sztuk i lonty w ilości ponad 1000 krążków, powinna być w magazynie urządzona zamiast wnęki (szafy w murze) oddzielna komora dla ostrych środków zapalczych, a oddzielna dla zwykłych zapalników i lontów. Komory te winny odpowiadać warunkom określonym w § 17 ust. 4.

§ 23. 1. W składach, w których znajdują się materiały wybuchowe i środki zapalcze, nie wolno używać żadnych żelaznych narzędzi i przedmiotów.

2. W konstrukcji składu i jego wewnętrznym urządzeniu oraz przy czynnościach dokonywanych w składzie powinna być bezwzględnie przestrzegana zasada, że części żelazne nie mogą ocierać się o inne części żelazne; jeżeli wzajemne ocieranie się części metalowych jest nieuchronne (np. w konstrukcji drzwi, zamków, okiennic, przy otwieraniu skrzynek), powinna być jedna z dwu ocierających się części wykonana z miedzi lub mosiądzu.

3. W składach, w których ma być przechowywany proch górniczy i podobne materiały wybuchowe, nie wolno w konstrukcji drzwi, okien, okiennic, okratowań, zamków itp. urządzeń stosować żelaza, lecz wyłącznie miedź lub mosiądz.

4. Próżnych skrzyń, luźnego materiału z opakowania, odpadków drzewa i papieru w składzie pozostawiać nie wolno.

§ 24. W razie dokonywania jakichkolwiek remontów i naprawek w składzie wszystkie

znajdujące się w nim materiały wybuchowe i środki zapalcze mają być ze składu usunięte i przejściowo na czas tych robót przechowane w innych pomieszczeniach (t. zw. składy przejściowe), odpowiednio przed wybuchem i dostępem niepowołanych osób zabezpieczonych i zamkniętych na klucz. Gdyby takich pomieszczeń nie było w zakładzie górniczym, nie należy do czasu ich urządzenia przedsięwziąć powyższych robót w składzie.

§ 25. W odniesieniu do sposobu przechowywania materiałów wybuchowych poniżej 100 kg obu grup bezpieczeństwa i odpowiedniej ilości środków zapalczych może okręgowy urząd górniczy na wniosek zakładu górniczego wyjątkowo zezwolić na odstępstwa od przepisów zawartych w §§ 16, 17, 18, 21 i 22 niniejszego rozporządzenia i wskazać łagodniejsze warunki, takie jednak, aby wymaganiom bezpieczeństwa załogi danego zakładu oraz znajdujących się w sąsiedztwie ludzi, budynków i obiektów czyniły zadość. Odnosna decyzja okręgowego urzędu górniczego powinna być zakładowi górniczemu doręczona na piśmie. Od odmownej decyzji okręgowego urzędu górniczego służy w terminie miesięcznym od doręczenia tej decyzji odwołanie do wyższego urzędu górniczego na zasadach postępowania administracyjnego.

§ 26. Urządzenie składu materiałów wybuchowych i środków zapalczych poza granicami pola górniczego podlega ogólnym przepisom, określonym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. — prawo o broni, amunicji i materiałach wybuchowych (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 807) oraz w wydanych na jego podstawie rozporządzeniach.

§ 27. 1. Skład materiałów wybuchowych i środków zapalczych prowadzi kierownik składu, któremu do pomocy w pełnieniu tej funkcji i do zastępowania w razie czasowej nieobecności ma być przydzielony zastępca. Obie wymienione wyżej osoby mają być wyznaczone przez kierownika ruchu zakładu górniczego zgodnie z przepisem § 3 niniejszego rozporządzenia.

2. Oprócz kierownika składu i jego zastępcy wstęp do składu dozwolony jest innym pracownikom zakładu górniczego tylko na podstawie pisemnego upoważnienia kierownika ruchu zakładu górniczego lub na podstawie służbowego zlecenia wpisanego do książeczki strzelniczej. Poza wymienionymi wyżej osobami do składu, w którym znajdują się materiały wybuchowe i środki zapalcze, wejść mogą za wiedzą kierownika składu i w jego obecności pracownicy, którym poruczono wnoszenie lub wynoszenie skrzynek z materiałami wybuchowymi i środkami zapalczymi.

§ 28. 1. W każdym składzie materiałów wybuchowych i środków zapalnych powinna się znajdować przesnurowana, opieczutowana i opaginowana książka, w której uwidoczniiony ma być szczegółowo ilościowy stan przechowywanych materiałów wybuchowych i środków zapalnych oraz każdodzienny obrót (przychód i rozchód) materiałów wybuchowych i środków zapalnych. Książkę tę prowadzi osobiście kierownik składu, a w czasie jego nieobecności jego zastępca.

2. Szczegółowe przepisy co do formy i co do sposobu prowadzenia powyższej książki wydaje wyższy urząd górniczy.

Składy podziemne.

§ 29. 1. Składy podziemne mogą być urządzone w odgałęzieniach od chodnika, służącego dla ruchu pieszego lub przewozu. Dojście od tego chodnika do składu ma bieć po linii co najmniej dwukrotnie załamanej pod kątem prostym, przy czym pierwsze załamanie odgałęzienia ma się łączyć z tym chodnikiem również pod kątem prostym. Odległość składu od najbliższego szybu wynosić ma w promieniu co najmniej 100 m, a od najbliższego wyrobiska, służącego dla ruchu pieszego lub przewozu — 20 m.

2. Przepis o odległości 20 m od najbliższego wyrobiska, służącego dla ruchu pieszego lub przewozu, nie dotyczy składów urządzonych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia za zezwoleniem właściwej władzy górniczej.

3. Jeżeli w jednym odcinku odgałęzienia urządzonych ma być w tej samej ścianie kilka składów, grubość ściany (calizny) przedzielającej je wynosić musi co najmniej 5 m.

4. Na skład należy przeznaczać miejsca suche, a sam skład powinien być dostatecznie zabezpieczony od zawalenia się i zalania.

5. Poprzeczny przekrój chodników łączących skład z chodnikami dla ruchu kopalni powinien wynosić co najmniej $2 \times 2,25$ m, aby wnoszenie i wnoszenie materiałów wybuchowych i środków zapalnych mogło się odbywać swobodnie.

6. Na każdym załamaniu chodnika, łączącego skład z innymi chodnikami kopalni, powinna być urządzona na przedłużeniu tego chodnika w kierunku od składu ku wyjściu wnęka celem utworzenia buforów powietrznych na wypadek wybuchu. Takie wnęki buforowe powinny posiadać wymiary poprzecznego przekroju poprzedzającego je chodnika łączącego; długość wnęki ma wynosić w za-

leżności od ilości materiału wybuchowego w składzie przechowywanego od 2 do 4 m. Takie same wnęki buforowe powinny być urządzone naprzeciw drzwi wejściowych składu.

7. Skład materiałów wybuchowych powinien być stale należycie przewietrzany oraz posiadać bezpośrednie połączenie z szybem wyciągającym, aby, w razie wybuchu w składzie, gazy powybuchowe, uchodzące do tego szybu, nie przechodziły przez wyrobiska, w których mogą znajdować się ludzie.

8. Połączenie podziemnego składu z chodnikami kopalni powinno być uskutecznione za pomocą dwóch oddzielnych chodników: jednego dla dojścia do składu, drugiego dla wyjścia z niego. Dla składów, przeznaczonych do przechowywania co najwyżej 100 kg materiałów wybuchowych, może okręgowy urząd górniczy w drodze wyjątku zezwolić na urządzenie jednego tylko chodnika łączącego skład z chodnikami służącymi dla ruchu w kopalni, chodnik ten powinien być jednak przedzielony pełną przegrodą w ten sposób, aby ruch wejściowy i wyjściowy mógł się dokonywać oddzielnie.

§ 30. Przepisy zawarte w §§ 17—19, 21—25 i 27 niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie i do składów podziemnych.

ROZDZIAŁ 4.

Kontrola składów.

§ 31. 1. Składy materiałów wybuchowych i środków zapalnych w zakładach górniczych podlegają nadzorowi terytorialnie właściwego okręgowego urzędu górniczego, który obowiązany jest przynajmniej raz na 6 miesięcy poddać dokładnej kontroli ewidencję materiałów wybuchowych i środków zapalnych, prowadzoną w myśl § 7 przez zakład górniczy oraz każdy na terenie zakładu górniczego znajdujący się skład (naziemny i podziemny) i księgę składowe. Niezależnie od powyższej okresowej kontroli może okręgowy urząd górniczy w każdej chwili bez uprzedniego zawiadomienia sprawdzać stan składów i ich zawartość oraz przekonywać się o sposobie przestrzegania przepisów niniejszego rozporządzenia i wydanych na jego zasadzie zarządzeń władz górniczych.

2. Przeprowadzenie kontroli (sprawdzenia), datę jej i ewentualne w związku z tym wydane zarządzenia powinien organ kontrolny pisemnie odnotować w ewidencji zakładowej, w księdze objazdowej zakładu oraz w księgach składowych i te notatki własnoręcznym podpisem opatrzyć.

3. Przewidziane w ust. 1 uprawnienia kontrolne przysługują również terytorialnie właściwym wyższym władzom górniczym.

4. Niezależnie od kontroli władz górniczych władze bezpieczeństwa publicznego są uprawnione w myśl obowiązujących przepisów o broni, amunicji i materiałach wybuchowych do badania składów materiałów wybuchowych i środków zapalnych w zakładach górniczych co do zgodności przechowywania w nich materiałów wybuchowych z księgami. O wynikach badania władze te powinny niezwłocznie zawiadomić terytorialnie właściwy okręgowy urząd górniczy.

5. Kierownictwo zakładu górniczego jest obowiązane okazać organom kontrolnym przy wykonywaniu ich czynności wszelką pomoc. Organom tym służy prawo wstępu do składów w każdym czasie w obecności kierownika składu lub jego zastępcy.

ROZDZIAŁ 5.

Dostawa materiałów wybuchowych i środków zapalnych do składu.

§ 32. 1. Odebrane z wytwórni lub ze stacji wydładowczej materiały wybuchowe i środki zapalne powinny być dostawione do składu (naziemnego i podziemnego) w nieuszkodzonym opakowaniu fabrycznym. W razie stwierdzenia, że opakowanie fabryczne zostało uszkodzone, należy przed odebraniem odpowiedniej skrzynki sprawdzić, czy w zawartości skrzynki nie powstały braki, a następnie opakowanie jej odpowiednio wzmocnić i zabezpieczyć. W razie stwierdzenia braków w zawartości skrzynki należy zgłosić stosowną reklamację, a niezależnie od tego zawiadomić o stwierdzonych brakach kierownictwo zakładu górniczego.

2. Przewóz (przenoszenie) do składu powinien być skuteczniejszy w sposób zabezpieczający przed zetknięciem się z otwartym płomieniem, iskrami i wysoką ciepłotą, przed wstrząsami, tarciami i uderzeniami oraz przed zwilgoceniem i powinien odbywać się bez przerwy pod dozorem osoby posiadającej upoważnienie (§ 3).

3. Przy przewozie kołowym nie mogą być przewożone splonki górnicze i ostre zapalniki łącznie z materiałami wybuchowymi, a przy ręcznym przenoszeniu jedna osoba nie może równocześnie nieść materiałów wybuchowych i wymienionych wyżej gatunków środków zapalnych. Lonty i zapalniki nie ostre mogą być przewożone i przenoszone równocześnie z materiałami wybuchowymi.

4. Przy ręcznym transporcie należy do przenoszenia skrzynek ważących powyżej 10 kg użyć dwóch ludzi. Skrzynki muszą być zaopatrzone w dwa mocne uchwyty.

5. Przy przewozie samochodowym wolno dla przetransportowania materiałów wybuchowych używać tylko samochodów o napędzie benzynowym.

6. Jako siły pomocnicze przy przewozie (przenoszeniu) mogą być użyli pracownicy odpowiedniego zakładu górniczego powyżej 21 lat życia, zasługujący na zaufanie i dostatecznie uświadomieni co do sposobu obchodzenia się z przesyłkami materiałów wybuchowych i środków zapalnych.

§ 33. 1. Otrzymany przez zakład górniczy materiał wybuchowy (środki zapalne) ma być bezpośrednio i niezwłocznie umieszczony w przeznaczonym na ten cel składzie w obecności kierownika składu.

2. Kierownik składu wpisze niezwłocznie do księgi składowej datę dostawy, ilości i rodzaje dostawionych materiałów wybuchowych i środków zapalnych oraz numery fabryczne (cechy rozpoznawcze) poszczególnych skrzynek.

3. W ewidencji prowadzonej przez zakład górniczy (§ 7) powinien być również odnotowany fakt dostawy wraz z jej datą, dokładną ilością otrzymanych materiałów wybuchowych i środków zapalnych i ich rodzajów.

ROZDZIAŁ 6.

Wydawanie ze składu i przyjmowanie zwracanych materiałów wybuchowych i środków zapalnych.

§ 34. 1. Materiały wybuchowe i środki zapalne mogą być ze składu wydawane bądź w większych ilościach w celu zaopatrzenia składów podziemnych albo odstawienia do innych składów lub zakładów górniczych, bądź w ilościach potrzebnych do poszczególnych robót strzelniczych.

2. Wydawanie materiałów wybuchowych i środków zapalnych ze składu dozwolone jest tylko kierownikom składów wyznaczonym zgodnie z przepisami § 3 i 27 ust. 1.

3. Wydawanie materiałów wybuchowych i środków zapalnych ze składu, otwieranie skrzynek fabrycznych jako też odbiór zwracanych do składu nieużytych ilości i połączone z tym ładowanie i wyładowanie skrzynek tran-

sportowych (§ 36) oraz strzelniczych puszek, skrzynek i torb odbywać się może tylko w przedsiönkach lub izbach ekspedycyjnych (§ 17 ust. 5). Czynności te mają być dokonywane osobiście przez kierownika składu lub jego zastępcę i nie mogą być powierzane odbiorcy.

4. W czasie wykonywania czynności wymienionych w ust. 3 drzwi prowadzące do właściwego składu powinny być zamknięte.

5. Wydawanie większych ilości i wydawanie bezpośrednio do robót strzelniczych nie może się odbywać jednocześnie w tym samym przedsiönku (izbie ekspedycyjnej).

6. Osobom nie trzeźwym nie wolno wydawać materiałów wybuchowych (środków zapalnych).

§ 35. 1. Materiały wybuchowe i środki zapalne wydawane bezpośrednio do robót strzelniczych powinny być przez kierownika składu wkładane do skrzynek strzelniczych, puszek strzelniczych lub torb, przyniesionych przez odbiorców.

2. Skrzynki strzelnicze (puszki i torby) powinny być zamykane na klucze i zaopatrzone w mocny rzemień do przewieszenia przez ramię. Przed napełnieniem ich powinien kierownik składu starannie je obejrzeć zgodnie z przepisami zawartymi w § 48. Napełnienie skrzynki strzelniczej (puszki, torby) powinno się dokonywać w obecności odbiorcy. Po napełnieniu skrzynek strzelniczych (puszek, torb) ma wydający skrzynki te (puszki, torby) zamknąć na klucz i klucz wręczyć odbiorcy.

3. Do jednej skrzynki strzelniczej (puszki, torby) nie wolno wkładać materiałów wybuchowych i środków zapalnych łącznej wagi ponad 10 kg.

4. Materiały wybuchowe i środki zapalne powinny być umieszczone w oddzielnych przegródkach skrzynki strzelniczej (puszki, torby) z wyjątkiem spłonek górniczych i ostrych zapalników, które nie mogą być wraz z materiałem wybuchowym wkładane do jednej skrzynki strzelniczej (puszki, torby).

5. Szczegółowe wskazówki co do formy, rozmiaru, jakości i sposobu wykonania skrzynek strzelniczych (puszek i torb) przeznaczonych do dostawiania materiałów wybuchowych i środków zapalnych na miejsce robót wydają wyższe urzędy górnicze.

§ 36. 1. Większe ilości materiałów wybuchowych i środków zapalnych mogą być ze składu wydawane w pełnych skrzynkach fabrycznych, jeżeli opakowanie ich jest nieusz-

kodzone, wytrzymałe na transport i zaopatrzone w mocne uchwyty.

2. Skrzynki z materiałami wybuchowymi (środkami zapalczymi) z opakowaniem uszkodzonym, niewytrzymałym lub bez mocnych uchwytów muszą być przed ich wydaniem włożone do mocnej, drewnianej, na klucz zamykanej i w mocne uchwyty zaopatrzonej skrzynki transportowej. Po sprawdzeniu przez kierownika składu stanu skrzynki transportowej (§ 48), a przed napełnieniem jej powinna być ona wyścielona materiałem łagodzącym wstrząsy i tarcia, materiał wybuchowy zaś powinien być zabezpieczony od oderzeń o ściany skrzynki.

3. Do jednej i tej samej skrzynki transportowej nie wolno ładować łącznie materiałów wybuchowych i środków zapalnych. Również nie mogą się w skrzynce znajdować żadne inne przedmioty.

4. Po załadowaniu skrzynki transportowej wydający powinien zamknąć ją na klucz i klucz wręczyć odbiorcy.

§ 37. 1. Wydanie materiałów wybuchowych (środków zapalnych) ze składu w większych ilościach może nastąpić na podstawie pisemnego zapotrzebowania, wystawionego przez organ upoważniony do tego ze strony technicznego kierownictwa zakładu górniczego; wydanie materiałów wybuchowych i środków zapalnych w drobnych ilościach górnikom do robót strzelniczych następuje na podstawie służbowego zlecenia osoby wyznaczonej do dozoru robót strzelniczych (technika strzelniczego, sztygara oddziałowego itp.), wpisanego do książki strzelniczej.

2. Nazwiska i imiona organów upoważnionych przez techniczne kierownictwo zakładu górniczego do wystawienia powyższych zapotrzebowań i zleceń służbowych mają być podane do wiadomości kierowników składów i ich zastępców oraz wpisane do książki składowej i ogłoszone załodze zakładowej.

§ 38. 1. Kierownik składu obowiązany jest każdą wydaną ze składu ilość materiału wybuchowego (środka zapalczego), jego rodzaj i numer fabryczny (pakietów, patronów) oraz rok fabrykacji, a przy wydawaniu nieotwartych skrzynek — ich cechy rozpoznawcze uwidocznić w książce składowej i wpisać datę wydania.

2. Odbiorca powinien w tejże książce potwierdzić otrzymane ilości i rodzaje materiałów wybuchowych (środków zapalnych) czytelnym podpisem swoim z dodaniem daty odbioru.

3. Jeżeli wydanie nastąpiło na podstawie zlecenia służbowego, wpisanego do książeczki strzelniczej, wydający powinien również w tej ostatniej odnotować wydane ilości i rodzaje oraz numery poszczególnych pakietów i patronów.

§ 39. Ze składu powinny być wydawane materiały wybuchowe i środki zapalcze w stanie nienagannym.

§ 40. 1. Zwracane do składu nieużyte materiały wybuchowe lub środki zapalcze powinien kierownik składu dokładnie zbadać co do ich zdatności do użytku i w zależności od wyniku zbadania złożyć w magazynie na właściwym miejscu. Zwracane materiały wybuchowe lub środki zapalcze mają być bezwzględnie wpisane w księdzę składowej na przychód, z podaniem nazwiska oddawcy, ilości i rodzaju oraz numerów fabrycznych ewentualnie innych cech rozpoznawczych wraz z datą zwrotu.

2. Zwrócone do składu materiały wybuchowe lub środki zapalcze, co do których zdatności do użytku kierownik składu powziął wątpliwości, powinny być w magazynie złożone oddzielnie od innych materiałów wybuchowych lub środków zapalnych; równocześnie kierownik składu powinien zawiadomić o tym techniczne kierownictwo zakładu górniczego w celu zarządzenia ich zniszczenia.

3. Nieużyty materiał wybuchowy i środki zapalcze powinny być z reguły zwrócone przez osobę, której je wydano. Zwrot ma nastąpić w zamkniętej na klucz skrzynce strzelniczej (puszce, torbie) i klucz wręczony kierownikowi składu lub jego zastępcy celem otwarcia, w obecności oddawcy, skrzynki (puszki, torby). Zwrot do składu materiałów wybuchowych (środków zapalnych) znalezionych jako porzucone lub zgubione albo znalezionych w skrzyni podręcznej (§ 55) zarządza osoba dozoru ruchu, której zgodnie z § 5 zgłoszono fakt znalezienia, bądź osoba, pod której dozorem skrzynia podręczna pozostaje.

4. W razie oddania skrzynki strzelniczej (puszki, torby) z materiałem wybuchowym (środkiem zapalczym) do składu na czasowe przechowanie oddawca powinien wręczyć klucz kierownikowi składu, który w obecności oddawcy sprawdzi zawartość skrzynki strzelniczej (puszki, torby) i skrzynkę (puszkę, torbę) z powrotem zamknie, zachowując klucz w składzie. Jeżeli oddawca nie zgłosi się w ciągu 3-ch dni po odbiór skrzynki (puszki, torby), kierownik składu opróżni skrzynkę (puszkę, torbę) i przyjmie jej zawartość do składu jako zwrot (przychód), postępując w myśl przepisów zawartych w ust. 1 i 2,

§ 41. Wydawanie materiałów wybuchowych (środków zapalnych) z ostatniego transportu może nastąpić dopiero po całkowitym wyczerpaniu zapasu tego samego materiału z poprzedniego transportu.

ROZDZIAŁ 7.

Przenoszenie i przewóz materiałów wybuchowych i środków zapalnych na terenie zakładu górniczego.

§ 42. 1. Wydany ze składu materiał wybuchowy (środki zapalcze), o ile nie został bezpośrednio w składzie włożony do strzelniczych skrzynek (puszek i torb), może być na terenie zakładu górniczego przenoszony i przewożony przy zachowaniu następujących przepisów:

- a) pełne (nieotwarte) skrzynki wagi do 25 kg mogą być przenoszone ręcznie w ich fabrycznym opakowaniu, jeżeli opakowanie to jest nieuszkodzone, wytrzymałe i zaopatrzone w mocne uchwyty; do przenoszenia takich skrzynek o wadze powyżej 10 kg należy wyznaczyć dwóch ludzi,
- b) w razie ręcznego przenoszenia nie mogą być przez jedną osobę przenoszone równocześnie materiały wybuchowe i środki zapalcze,
- c) skrzynki o uszkodzonym lub niewytrzymałym opakowaniu albo nieposiadające mocnych uchwytów należy przenosić w skrzynce transportowej (§ 36 ust. 2); jeżeli ciężar skrzynki transportowej wraz z jej zawartością przekracza 10 kg, należy przeniesienie jej powierzyć dwóm ludziom; ogólny ciężar naładowanej skrzynki transportowej nie może przekraczać 25 kg,
- d) jeżeli równocześnie przenosi się ręcznie materiały wybuchowe lub środki zapalcze w kilku skrzynkach (nieotwartych lub transportowych), odległość pomiędzy poszczególnymi przenoszonymi skrzynkami ma wynosić co najmniej 10 m,
- e) jeżeli wymienione pod pkt a) skrzynki nie są przenoszone ręcznie, lecz przewożone wózkami, należy do tego celu używać wózków zaopatrzonych w tablicę z czytelnym, z daleka widocznym, napisem ostrzegawczym: „Baczność materiał wybuchowy” oraz w białą chorągiewkę. Przed załadowaniem wózki winny być wyścielone materia-

lem miękkim łagodzącym wstrząsy i tarcie, a skrzynki mają być zabezpieczone od uderzeń o ściany wózka; jednocześnie nie wolno jednym wózkiem przewozić materiałów wybuchowych i środków zapalnych, jak również nie mogą się w czasie przewozu znajdować na wózku ludzie ani żadne przedmioty,

- f) naładunek i wyładunek wózków ma się odbywać w obecności osoby dozoru ruchu.

§ 43. 1. W podziemnych poziomych chodnikach przewóz wózkami materiałów wybuchowych i środków zapalnych odbywać się może przy pomocy trakcji ręcznej, mechanicznej (elektrycznej), spalinowej, parowej lub liny bez końca.

2. Jeżeli ręczną trakcją przewozi się jednocześnie kilka wózków, odległość ich od siebie powinna wynosić co najmniej 10 m.

3. Przy trakcji mechanicznej skład pociągu powinien wynosić co najmniej 10 próżnych wózków, poza którymi dopiero mogą być doczepiane wózki z materiałem wybuchowym (środkami zapalczymi). Poza tymi wózkami należy doczepić najmniej dwa próżne wózki, ostatni winien być zaopatrzony w białą chorągiewkę.

4. Jeżeli do przewozu używa się liny bez końca, wózek z materiałem wybuchowym (środkiem zapalczym) powinien być doczepiony w odległości co najmniej 100 m od najbliższego wózka roboczego.

§ 44. 1. Przy ręcznym przenoszeniu (§ 42 pkt a)—d) oraz przy przewożeniu wózkami ręcznie poruszanymi w chodnikach podziemnych ma wyprzedzać transport w odległości co najmniej 10 m człowiek z jasnym światłem zamkniętym, ostrzegający spotykanych ludzi okrzykiem: „bacność, materiał wybuchowy”, jeżeli transport składa się z kilku wózków powinien wymienić ilość wózków.

2. Podczas przenoszenia i przewożenia wózkami ręcznie poruszanymi nie wolno używać światła z otwartym płomieniem, ani palić tytoniu (papierosów, cygar, fajek).

3. Przy przenoszeniu i przewożeniu wózkami ręcznie poruszanymi, przy naładowywaniu, w czasie przewozu i przy wyładowywaniu należy unikać wszelkich wstrząsów, tarć i uderzeń.

4. Na trasie transportu ma być przez czas przenoszenia lub przewożenia wózkami ręcznie poruszanymi na odcinku chodnika wstrzymana praca i mechaniczna lokomocja.

5. Przy przewożeniu mechanicznym (z wyjątkiem liny bez końca) obowiązuje:

- a) zakaz palenia tytoniu (papierosów, cygar, fajek) i używania światła z otwartym płomieniem na całej trasie przejazdu,
- b) nakaz zatrzymania pracy na czas transportu w tych odcinkach chodnika, przez który transport przejeżdża, w którym to celu kierownictwo robót na danym odcinku powinno być zawsze uprzedzone o zamierzonym przejeździe transportu,
- c) nakaz unikania wszelkich wstrząsów, tarć, uderzeń przy naładowaniu i wyładowaniu wózków.

§ 45. Przy przewożeniu materiałów wybuchowych i środków zapalnych klatką szybową powinny być przestrzegane następujące przepisy:

- a) przewóz nie może się odbywać podczas zjazdu i wyjazdu załogi, a wszelki inny ruch klatkami ma być wstrzymany,
- b) maszyniści wyciągowi i sygnaliści szybowi powinni być o zamierzonym przewożeniu uprzedzeni;
- c) ruch klatki szybowej w czasie przewozu nie może przekraczać szybkości dopuszczalnej dla przewozu ludzi,
- d) obecność ludzi w klatce szybowej jest zakazana,
- e) oprócz skrzynek z materiałami wybuchowymi i środkami zapalczymi nie mogą się w klatce szybowej znajdować inne przedmioty,
- f) skrzynki powinny być zabezpieczone od wstrząsów i ocierania się o klatkę szybową,
- g) jednocześnie nie wolno przewozić klatką szybową materiałów wybuchowych i środków zapalnych.

§ 46. Bezpośrednio do miejsca robót strzelniczych wolno materiały wybuchowe i środki zapalne dostawiać tylko w skrzynkach strzelniczych, puszkach strzelniczych lub torbach.

§ 47. 1. Przy przenoszeniu materiałów wybuchowych i środków zapalnych w skrzynkach strzelniczych, puszkach strzelniczych

i w torbach osoby przenoszące je powinny przestrzegać jak najdalej idącej ostrożności. W szczególności zakazane jest w czasie transportu palenie tytoniu, jako też otwieranie niesionych skrzynek (puszek, torb).

2. Jeżeli transport odbywa się przy pomocy wyciągów pionowych lub pochyłych, w wyciągu mogą znajdować się tylko osoby przenoszące puszki strzelnicze (skrzynki strzelnicze i torby) oraz osoby dozoru ruchu.

3. Osoby przenoszące napełnione materiałem wybuchowym i środkami zapalczymi skrzynki strzelnicze, puszki strzelnicze i torby powinny, o ile korzystają z pociągów, wsiadać na wózki idące w końcu pociągu.

ROZDZIAŁ 8.

Sprawdzanie przedmiotów służących do przenoszenia i przewozu materiałów wybuchowych (środków zapalczych).

§ 48. Kierownik składu obowiązany jest przed wydaniem materiałów wybuchowych i środków zapalczych sprawdzać zawsze stan skrzynek transportowych (§ 36 ust. 2), skrzynek strzelniczych oraz puszek strzelniczych i torb (§ 35 ust. 2), do których mają być naładowane materiały wybuchowe i środki zapalcze. Do skrzynek transportowych, skrzynek strzelniczych, puszek strzelniczych i torb, posiadających uszkodzenia, grożące wypadnięciem zawartości, nie wolno składać materiałów wybuchowych i środków zapalczych.

§ 49. Wózki przeznaczone do transportu materiałów wybuchowych (środków zapalczych) powinny być przed ich naładowaniem zbadane przez osobę dozoru ruchu co do ich przydatności do tego celu. Na wózki nie dające rękojmi, że przewożony ładunek w czasie przewozu nie wypadnie, nie wolno ładować.

§ 50. Również osoby dozoru ruchu, kierujące robotami strzelniczymi (sztygarzy oddziałowi, technicy strzelniczy itp.), obowiązane są stale sprawdzać stan skrzynek strzelniczych, puszek strzelniczych i torb, w których materiały wybuchowe (środki zapalcze) zostały dostawione na miejsce robót oraz stan skrzyń podręcznych (§ 54), jako też baczyć, aby nie używano uszkodzonych skrzynek, puszek, torb i skrzyń podręcznych oraz zarządzać bezzwłoczną naprawę stwierdzonych uszkodzeń.

§ 51. Materiały wybuchowe i środki zapalcze znajdujące się poza składem (stałym

lub przejściowym) muszą pozostawać bez przerwy pod bezpośrednim nadzorem osoby upoważnionej (§ 3).

ROZDZIAŁ 9.

Ilość materiałów wybuchowych i środków zapalczych wydawanych ze składu bezpośrednio do robót strzelniczych i zlecenia na ich pobranie.

§ 52. 1. Ilości materiałów wybuchowych i środków zapalczych, niezbędnych do wykonania roboty strzelniczej, ustala osoba dozująca roboty strzelnicze (sztygar oddziałowy, technik strzelniczy). Ilości większych od tych, jakie według sumiennej oceny powyższej osoby (sztygara oddziałowego, technika strzelniczego) będą przypuszczalnie w przodku w ciągu jednej zmiany zużyte, nie wolno ustalać.

2. Ustalone zapotrzebowanie powinno być podane do wiadomości kierownika składu.

3. Zlecenie służbowe na odbiór ze składu materiałów wybuchowych i środków zapalczych (§ 37 ust. 1) wpisuje zleceniodawca (sztygar oddziałowy, technik strzelniczy) do książeczek strzelniczych osób upoważnionych przez kierownictwo działu robót górniczych do wykonywania robót strzelniczych. Zlecenie ma dokładnie wymieniać ilości i rodzaje materiałów wybuchowych i środków zapalczych, jakie mają być ze składu wydane oraz ma być zaopatrzona w czytelny podpis zleceniodawcy i datę.

4. Ilość materiałów wybuchowych i środków zapalczych, które mają być jednorazowo wydane jednej osobie, nie może przekraczać ilości potrzebnej do wykonania robót strzelniczych przez jednego robotnika (strzałowego) w ciągu jednej zmiany, a gdy daną robotę strzelniczą wykonują przodowi, nie może przekraczać zapotrzebowania przodka na jedną zmianę. W żadnym przypadku ilość, która ma być jednorazowo wydana osobie, nie może przekraczać 10 kg.

§ 53. Wzór książeczki strzelniczej ustala wyższy urząd górniczy.

ROZDZIAŁ 10.

Przepisy o postępowaniu z materiałami wybuchowymi i środkami zapalczymi wydanymi do robót strzelniczych.

§ 54. 1. Osoby, którym zostały ze składu wydane materiały wybuchowe i środki zapalcze bezpośrednio do skrzynek strzelniczych,

puszek strzelniczych lub torb, obowiązane są po przyjeździe do miejsca robót strzelniczych natychmiast złożyć zamknięte na klucz skrzynki (puszki, torby) w skrzyni podręcznej, zachowując przy sobie klucz od złożonej puszki (skrzynki, torby).

2. Skrzynie podręczne powinny być wykonane z drzewa, mocne, szczelne i zamykane na klucz. Klucz przechowuje przodowy (strzałowy), na danym przodku skrzynie podręczne mają być ustawione w miejscach suchych i w ciepłocie nie powyżej 40°C., a nie poniżej 10°C., w pobliżu miejsca robót strzelniczych, w takiej odległości jednak i tak zabezpieczone, aby wskutek robót strzelniczych nie został w nich wywołany wybuch. Miejsce ustawienia i sposób zabezpieczenia skrzyni podręcznej ustala osoba dozoru robót strzelnicze na danym odcinku.

3. Skrzynia podręczna ma być dostatecznie pojemna, aby wszystkie w danym przodku używane skrzynki strzelnicze, puszki strzelnicze i torby mogły się w niej wygodnie pomieścić. W razie potrzeby powinien zakład górniczy dostarczyć na miejsce robót strzelniczych zapasowych skrzyni podręcznych. Opróżnione z materiałów wybuchowych (środków zapalnych) skrzynki strzelnicze, puszki i torby mogą być w skrzyni podręcznej przechowywane tylko w stanie otwartym, klucz zaś powinien się znajdować w ich wnętrzu. W skrzyni podręcznej nie wolno pozostawiać ani resztek rozsypanego materiału wybuchowego, ani żadnych innych przedmiotów.

§ 55. Pod koniec każdej zmiany powinien przodowy (strzałowy) sprawdzić, czy w skrzyni podręcznej nie znajdują się materiały wybuchowe i środki zapalne, i osobiście bezzwłocznie zwrócić do składu znalezione w skrzyni materiały wybuchowe i środki zapalne.

§ 56. Wydane ze składu materiały wybuchowe i środki zapalne nie mogą być przez osobę, której je wydano, oddawane, wypożyczane lub na przechowanie wręczane osobom postronnym, chociażby nawet osoby te były upoważnione do wykonywania robót strzelniczych.

§ 57. Poza materiałami wybuchowymi i środkami zapalczymi wydanymi ze składu osoby, którym zlecono wykonanie roboty strzelniczej, nie mogą używać do niej żadnych innych materiałów wybuchowych i środków zapalnych. Przynoszenie ich z poza terenu zakładu górniczego jest wzbronione.

§ 58. Upoważnione do wykonywania robót strzelniczych osoby, którym zostały ze

składu wydane materiały wybuchowe i środki zapalne bezpośrednio do skrzynek strzelniczych (puszek i torb), powinny bezzwłocznie donieść właściwej osobie dozoru ruchu zauważone braki w stanie ilościowym i gatunkowym otrzymanych materiałów wybuchowych (środków zapalnych). Ponadto powinny one także donieść jej o wszelkich nieprawidłowościach zauważonych w danym przodku w sposobie zachowania się członków drużyny wobec materiałów wybuchowych i środków zapalnych, jak np. nieostrożność, kradzieże, niedbalstwo.

§ 59. Wynoszenie materiałów wybuchowych i środków zapalnych poza teren zakładu górniczego lub z kopalni bez zezwolenia technicznego kierownictwa tego zakładu jest zakazane.

ROZDZIAŁ 11.

Przepisy ogólne o wykonywaniu robót strzelniczych.

§ 60. Roboty górnicze przy użyciu materiałów wybuchowych i środków zapalnych (roboty strzelnicze) mogą wykonywać tylko osoby (przodowi i strzałowi), upoważnione do tego przez techniczne kierownictwo ruchu.

§ 61. Otrzymany ze składu materiał wybuchowy i środki zapalne mogą być użyte wyłącznie do wykonania zleconej roboty górniczej.

§ 62. 1. Szczegółowe instrukcje w sprawie przestrzegania bezpieczeństwa przy wykonywaniu robót strzelniczych wydają wyższe urzędy górnicze. Przepisy te powinny również zawierać wskazówki co do zachowania się przodowych bądź strzałowych przy stosowaniu materiałów wybuchowych i środków zapalnych o różnym działaniu, co do postępowania z ładunkami, które zawiodły lub wogóle nie zostały odpalone, oraz co do badania zdolności nabytych przez zakład górniczy lub zwróconych do składu materiałów wybuchowych i środków zapalnych.

2. Badanie zdolności nabytych przez zakład górniczy lub zwróconych do składu materiałów wybuchowych i środków zapalnych zarządza wyższy urząd górniczy na wniosek zakładu górniczego bądź też okręgowego urzędu górniczego lub wytwórni, w której zakwestionowane materiały wybuchowe (środki zapalne) zostały wyprodukowane. Badanie odbywa się w kopalni doświadczalnej wskazanej przez wyższy urząd górniczy. Jeżeli badanie odbywa się na wniosek wytwórni materiałów

wybuchowych (środków zapalczyczych), koszty badania ponosi ta wytwórnia, w pozostałych przypadkach koszty te obciążają odnośny zakład górniczy. Szczegółowe przepisy o sposobie badania materiałów wybuchowych i środków zapalczyczych wydają wyższe urzędy górnicze.

ROZDZIAŁ 12.

Niszczenie materiałów wybuchowych i środków zapalczyczych.

§ 63. 1. Materiały wybuchowe i środki zapalczycze nie nadające się do użytku z powodu zepsucia albo wątpliwej wartości użytkowej, jako też zbywające w zakładzie górniczym materiały wybuchowe i środki zapalczycze, których nie można ani odstąpić innemu przedsiębiorstwu ani zwrócić wytwórni, mają być zniszczone.

2. Zniszczenie materiałów wybuchowych i środków zapalczyczych zarządza techniczne kierownictwo zakładu górniczego wyznaczając zarazem osoby dozoru ruchu, pod których kierunkiem zniszczenie ma nastąpić i wskazując sposób zniszczenia.

3. Szczegółowe instrukcje w sprawie postępowania przy niszczeniu poszczególnych rodzajów materiałów wybuchowych i środków zapalczyczych wydają wyższe urzędy górnicze.

§ 64. Zbywające w zakładzie górniczym materiały wybuchowe i środki zapalczycze mogą być odstąpione tylko osobom fizycznym i prawnym posiadającym ważne upoważnienie do nabywania materiałów wybuchowych i środków zapalczyczych.

§ 65. 1. Zniszczone bądź pozbyte ilości i rodzaje materiałów wybuchowych i środków zapalczyczych powinny być bezzwłocznie odno-

towane w ewidencji zakładowej (§ 7) oraz wpisane w odnośnych księgach składowych na rozchód z podaniem roku fabrykacji, numerów fabrycznych (cech rozpoznawczych), nazwiska osoby, która dokonała zniszczenia, daty zniszczenia lub pozbycia; w tym ostatnim przypadku należy w księdze składowej i w ewidencji zakładowej wymienić dokładny adres nabywcy.

2. O mającym nastąpić zniszczeniu oraz jego miejscu i czasie zakład górniczy obowiązany jest uprzednio zawiadomić właściwy powiatowy (miejski) urząd bezpieczeństwa publicznego.

ROZDZIAŁ 13.

Przepisy końcowe.

§ 66. 1. W wyjątkowych przypadkach, gdy przemawia za tym ważny interes zakładu górniczego, a względy bezpieczeństwa ruchu i pracowników tego zakładu nie stoją temu na przeszkodzie, może okręgowy urząd górniczy zezwolić na odstępstwa od przepisów zawartych w rozdziałach 7 i 10 niniejszego rozporządzenia.

2. Zezwolenie okręgowego urzędu górniczego powinno być udzielone na piśmie i ma dokładnie określać granice dopuszczalnego odstępstwa.

§ 67. 1. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2. Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą sprzeczne z nim przepisy w zakresie unormowanym niniejszym rozporządzeniem.

w/z Minister Przemysłu:

Eugeniusz Szyr

Prenumerata wynosi dla władz, urzędów, instytucji i zakładów państwowych i samorządowych 1000 zł rocznie, 300 zł kwartalnie, dla innych prenumeratorów 2000 zł rocznie, 600 zł kwartalnie.

Prenumeratę należy wpłacać z góry na konto Administracji Dziennika Ustaw R. P. w Warszawie, ul. Rakowiecka 41, P. K. O. Nr I—1999.

Ponadto zgłoszenia na prenumeratę przyjmują Biura Sprzedaży Dziennika Ustaw: w Warszawie, Al. Wyzwolenia 30 i w Łodzi, ul. Piotrkowska 89.

Reklamacje z powodu niedoręczenia należy zgłaszać we właściwym Urzędzie Pocztowym niezwłocznie po otrzymaniu następnego kolejnego numeru.

Reklamacje kierowane bezpośrednio do Administracji pozostaną bez odpowiedzi.

Pojedyncze numery są do nabycia w Biurach Sprzedaży i kasach wszystkich Sądów Okręgowych.

Tłoczono z polecenia Ministra Sprawiedliwości w Drukarni Min. Sprawiedliwości w Warszawie, Al. Wyzwolenia 30